

ŞIRNAK İLİ ULUDERE İLÇESİ ROBOSKİ KÖYÜ OLAYLARI İNCELEME VE ARAŞTIRMA RAPORU

09.07.2015

OLAY

Genelde Şırnak İli Uludere (Qileban) İlçesi Ortasu (Roboski) Köylerinden Irak sınırına geçmiş ve dönmekte olan sivillerin sınırın sıfır noktasında 28.12.2011 tarihinde 21.30-22.30 sularında Türk Silahlı Kuvvetlerine ait savaş uçaklarının bombardımanı sonucu meydana gelen saldırıda;17'si çocuk, tamamı erkek olmak üzere toplam 35 insanın toplu halde yaşamlarını yitirmesi, 1 kişinin yaralanması ve 2 kişinin yara almadan sağ kurtulması olayından sonra özelde 28 Haziran 2015 tarihinden bu yana köyde Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından yapılan uygulamalar ve bu uygulamalar sonrasında gelişen katırların vurulması, köylülerden İsa ENCÜ'nün askerlerce yaralanması, 4 çocuğun gözaltına alınması, 6 Temmuz'da köylüler tarafından yapılan protesto eylemi, bu eyleme asker tarafından yapılan müdahale ve HDP Şırnak Milletvekili Ferhat ENCÜ'ye yapılan sözlü ve fiziki saldırı olayı.

AMAÇ

Olay kısmında sözü edilen olayların mağdurları ve failleri olduğu iddia edilen kişilerle görüşerek olayların meydana geliş sebeplerine dair kamuoyunun gerçek bilgiye ulaşmasını sağlamak, faillerin bulunması ve haklarında gerekli soruşturmanın başlatılmasını talep etmek amacıyla bir heyet oluşturulmuştur.

HEYETİN OLUŞUMU

Heyet MAZLUMDER Şırnak Şube Başkan Yardımcısı Adnan ŞANLI, Şırnak Şube Yöneticisi Nurullah UNAN, Batman Şube Başkan Yardımcısı Mehmet SOYSAL ve Diyarbakır Şube Yöneticisi Hasan YALÇIN'dan oluşmuştur.

HEYET GİRİŞİMLERİ

Heyet olaylarla ilgili bilgilerine başvurmak ve sorumluların tespiti amacıyla 08.07.2015 tarihinde Uludere İlçe Jandarma Komutanlığı, Uludere Kaymakamlığı ve Uludere Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan randevu talep etmiştir. Bunun dışında yaralı İsa ENCÜ Şırnak Devlet Hastanesi'nde ziyaret edilmiş ve olayların yaşandığı Roboski köyüne gidilmiştir.

GÖRÜŞÜLEN KİŞİLER

- 07.07.2015 tarihinde Roboski'de meydana gelen olaylarda askerin ateşli silahı ile yaralanan İsa ENCÜ Şırnak devlet hastanesinde ziyaret edilmiş refakatçileri eşi Hanım ENCÜ ve kardeşi Fehmi ENCÜ ile burada görüşülmüştür.
Diğer görüşülenlerle görüşmeler Roboski'de gerçekleştirilmiştir.
- Roboski Aileleri İle Dayanışma Derneği Başkanı Veli ENCÜ
- Roboski sakini Abdullah ÜREK
- 07.07.2015 tarihinde meydana gelen olaylarda yaralanan Bedri ENCÜ'nün annesi Sakine ENCÜ
- Roboski sakini Nihat ENCÜ
- Roboski sakini Kadri ENCÜ
- 29.06.2015 tarihinde meydana gelen olaylarda gözaltına alınan Samet ENCÜ(yaş 14) ve Yusuf ENCÜ(yaş 15)
- Roboski katliamı sonrası buraya yerleşen Jin-Ha Haber Ajansı muhabiri ve İHD üyesi Meral GEYLANİ
- Roboski katliamı sonrası buraya yerleşen serbest gazeteci ve kendi beyanı ile insan hakları aktivisti Yannis Vassilis YAYLALI

9. Şırnak HDP milletvekili Ferhat ENCÜ ile İstanbul'da bulunması dolayısıyla telefonla görüşülmüştür.
 10. Uludere kaymakamı ile görüşmek için gerek telefon gerek e-mail aracılığıyla randevu talep edilmiş ilgililere ulaşılamamıştır.
 11. Uludere İlçe Jandarma Komutanı ile görüşme sağlanamamıştır.
 12. Köy muhtarı köyde bulunmadığından kendisi ile görüşülememiştir.
- Şırnak Devlet Hastanesi'nde tedavisi devam eden İsa ENCÜ(1993 doğumlu) konuşamadığından kendisi ile görüşülememiştir.

GÖRÜŞME KAYITLARI

Heyetimiz, aşağıda belirtilen şahıslarla yaptığı görüşmeleri olduğu gibi aktarmaktadır:

İSA ENCÜ'nün eşi Hanım ENCÜ: Roboski katliamında kardeşimi kaybettim. O günden bugüne kadar zulüm baskı ve tehdit devam ediyor. Kardeşimin ekmek parası için mücadele etmekten başka hiçbir suçu yoktu. Kardeşimin katledilmesinden bu yana gün yüzü görmedik ve bizim o günden bu yana istediğimiz tek şey adaletin yerini bulması ve suçluları cezalandırılması bu isyanımızı çılgınımızı hiç kimse duymuyor. Duymadığı gibi bize karşı baskı zulüm ve şiddet durmuyor.

Yaklaşık 2-3 aydır kendimizi bildik bileli yazın hemen tüm köy halkı ve hayvanlarımızla çıktığımız Şirit Yaylası ve çevresine çıkışımız asker tarafından yasaklanmış durumda. Aynı zamanda asker köyümüzden geçmek suretiyle bu yaylada ve çevresinde konuşlanıyor. Özellikle seçimler sonrası bu sevkیات arttı. Hemen her gün bir asker konvoyu köyümüzden geçiyor. Eşim İsa'nın yaralandığı 6 Temmuz 2015 tarihinde yine kalabalık bir asker konvoyu köyümüzden geçti. Kadınların ve çocukların yoğunluklu olduğu köy ahalisi askere tepki göstererek "Kardeşlerimizi katlettiniz sizi görmeye dayanamıyoruz, buralar bizim toprağımız ve yaylalarımıza çıkmamıza izin vermiyorsunuz, siz kimsiniz çocuklarımızı katlettiniz." dediler. Askerler bizlere "Apo Apo diyorsunuz Apo gelsin sizi kurtarsın sizi de katlederiz." dediler. Asker sürekli bizi taciz ediyor. Eşim İsa da bu bahsettiğim gün askerin ateş etmesi sonucu yaralandı, Allah'tan kurşun vücuduna saplanmadı, karnını sıyırıp geçti.

Biz kardeşim dâhil 34 canı katledenlerin cezalandırılmasından ve topraklarımızda rahat yaşamaktan başka hiçbir şey istemiyoruz.

FEHMİ ENCÜ: Bu sene tüm köylü olarak yaz aylarında hayvanlarımızla birlikte gittiğimiz Şirit Yaylasına çıkmamız yasaklandı. Burası on yıllardır dedelerimizin, bizim gittiğimiz yerdir. Bu yaylanın yarısı Türkiye sınırları içinde bir kısmı da Irak tarafında kalıyor. Bizim geçinebilmemiz için yazın hayvanlarımızı buraya çıkarmamız şarttır, ama burası yasaklandı. Yaklaşık 10 gün önce askeri sevkiyat vardı. Asker köyümüzün içinden geçerek yasaklanan bu yaylaya sevkiyat yaparken, kadınlar çocuklar gençler askere tepki gösterdi. Asker mahalleyi bastı, kadın çocuk demeden hakaret ve küfür ettiler. Kapılarının önünde bekleyen kadınlara da “İçeri girin yoksa sizi katlederiz” dediler. Bu olaylar esnasında kadınlar da dövüldü. Vedat ENCÜ’nün annesi Mercan ENCÜ askere “Yeter artık! Çocuklarımızı öldürmeyin! Bizi rahat bırakın, gidin!” deyince ona da hakaret ettiler. Hatta bu olaylarla ilgili komutan muhtarımıza “Biz devletiz, istediğimizi

yaparız; ben burayı silip süpüreceğim gerekirse” dedi. Mezarlıklarımıza, bize, hayvanlarımıza bile kin ve nefretleri devam ediyor. 2011 yılındaki katliamda tek sorumlu cezalandırılmadı, insan Kürt oldu mu her şey onlar için mübah. Katliamdan 2 gün sonra yılbaşı idi. Hiçbirinin umurunda değildi, hiçbir şey olmamış gibi eğlendiler.

VELİ ENCÜ: Yaylalarımıza çıkmamıza izin verilmiyor, bundan önce böyle bir baskı görmedik. Bizden büyükler 12 Eylül zamanında bile böyle bir baskı olmadığını söylüyorlar. Yaylalarımıza çıkışımız yasaklandığından bu yasak ilanına karşı köylüler protesto eylemleri yapmak istedi. Olaylar bundan çıktı. Katledilen 34 gencimiz için adalet talep ederken devlet zulmünü devam ettiriyor. Bu baskıların amacı köyümüzün boşaltılması ve bölgenin insansızlaştırılmasıdır.

KADRİ ENCÜ: Burada bir süredir askerin etkinliği arttı. Eskiden özellikle seçim öncesi 20-30 asker varken şimdi 200-300 asker var. Artık eskiden rahatça gittiğimiz yerlere bile gidemiyoruz. Çobanlarımız hayvanlarını otlattıkları yerlere gidemiyorlar. Dedelerimizin babalarımızın kullandığı su kaynaklarına bile gidemiyoruz. Asker buralarda da nöbet halinde, bağımıza bahçemize bile gidemiyoruz. Bu askerler bizleri tahrik ediyorlar, ağza alınmayacak küfürler ediyorlar, hatta köyün içinden araçları ile geçerken anons cihazları ile küfür ediyorlar. Bazı askerler gözlerimizin içine bakarak ülkücü işareti yapıyorlar. Can güvenliğimizden endişe ediyoruz, herkes huzursuz, taranmaktan korkuyoruz.

ABDULLAH ÜREK: Ben 80’li yıllarda bile bugünlerde yaşadığımız sıkıntıları yaşadığımızı hatırlamıyorum. O yıllarda bile bu kadar baskı yoktu. Yıllardır gittiğimiz yaylalarımıza çıkamıyoruz, hayvanlarımızı otlatamıyoruz. Yeni gelen askerler bize rahat vermiyor. Allah var bu askerler yeni gelen askerler bizim burada karakolda görev yapan askerlerle hiçbir meselemiz yok, ama bu yeni gelen askerler bize çok baskı yapıyor. Biz bunlarla konuşmak istiyoruz, ama onlarla diyaloga bile giremiyoruz. Çok istememize rağmen bizimle konuşmaya yanaşmıyorlar, biz bu baskının durmasını istiyoruz. Askerin sayısında büyük bir artış var. Yaylalar ablukaya alınmış durumda. Eskiden kullandığımız sularımızı kullanmamızı engelliyorlar. Köyümüzden çıkan milletvekilinden dolayı köyümüze karşı bir hazımsızlık vardır. Bu olaylarda binlerce boş kovan topladık.

29 HAZİRAN 2015 Meydana gelen olaylarda gözaltına alınan çocuk SAMET ENCÜ (14 yaş): 29 Haziran sabahı asker köye gelmişti, bunlar çok kalabalıktı, havaya ateş ettiler, gaz bombası attılar. Ben, Yusuf ENCÜ, Sait ENCÜ ve Umut ENCÜ ile yukarıdaki bahçemizdedik, asker geçerken o kalabalıkta taş attığımız iddiası ile bizi de gözaltına aldılar, bizi aldıkları zaman ve Uludere’deki jandarma komutanlığına götürürken arabada dövdüler. Uludere’de bize bir şey yapmadılar, bizi savcılığa götürdüler. Savcı bize taş attığımız asker malına zarar verdiğimiz ve hakaret ettiğimiz için ifademizi alacağını söyledi. İfademizi aldıktan sonra bizi adliyeden serbest bıraktılar.

29 HAZİRAN 2015 Meydana gelen olaylarda gözaltına alınan çocuk YUSUF ENCÜ (14 yaş): Aynen Samed’in dediği gibi oldu, biz o sabah bahçedeydik. Asker yine geçiş yapıyordu, kalabalıktı, herkese gaz bombası attılar. Bizi de bahçeden alıp götürdüler, arabada dövdüler, ama Uludere’deyken bir şey yapmadılar, bize yemeğimizi de verdiler. Savcı ifademizi aldıktan sonra bizi bıraktı.

VAHİT ENCÜ (Yaş 28): Yaklaşık 2 aydır köyümüzün çevresinde bulunan yaylalara askeri sevkiyat oluyor. Bu askerler hem yaylalarımıza çıkmamıza izin vermiyorlar, hem de intikal esnasında köyümüzden geçerken çok rahatsız edici tavırlar gösteriyorlar, hatta hakaret ve küfre kadar gidiyor bu tavırları. 29 Haziran sabahı bu sevkiyatı protesto etmek için köy halkı olarak toplanmıştık. Asker geçiş esnasında biber gazlı müdahalede bulundu ve dört çocuğu gözaltına

aldı. Bahsettiğim gibi 2-3 aydır hemen hemen 3 günde bir bu askeri sevkiyat gerçekleşiyor. Bu geçiş esnasında biz resmen taciz ve tahrik ediliyoruz. Mesela; ertesini gün sabaha karşı yine sevkiyat esnasında hiç kimsenin olmadığı hiçbir protestonun da yapılmadığı erken saatte sahiplerinin evlerinin önüne bağlı 6-7 tane katır katledildi. 3 aydır devam eden gerilim 29 Hazirandan bu yana çok arttı. 29 Haziranda meydana gelen olayda Bedri ENCÜ yaralandı, annesi Sakine ENCÜ başka arabayla hastaneye gitmeye çalışırken trafik kazası geçirdi o da yaralandı. 6 Temmuz'da İsa ENCÜ yaralandı, 7 Temmuz'da da milletvekilimiz Ferhat ENCÜ darp edildi. Ferhat'ın olayından sonra askerler ülkücü hareketleriyle konvoy halinde yine köyün içinden geçtiler.

SAKİNE ENCÜ (29 HAZİRANDA OĞLU BEDRİ ENCÜ'NÜN YARALANMASI ÜZERİNE HASTANEYE GİTMEME ÇALIŞIRKEN TRAFİK KAZASI GEÇİRMİŞ, KENDİSİ HASTA YATAĞINDA ZİYARET EDİLMİŞTİR.)

Askerler artık yaylaya çıkmamıza izin vermiyorlar, yaylamıza gidemiyoruz. 29 Haziran sabahı bunları protesto etmek için gençler toplanmıştı, askerler rastgele ateş ettiler, bundan önce ben böyle asker görmedim. Yaylarımızı işgal ettiler, hayvanlarımızı otlatamıyoruz. Bize küfür ettiler, hakaret ettiler. Evlere, mahallelere biber gazı attılar. Bunun yaparken kadın, çocuk, yaşlı demiyorlar. Bundan önce hiç böyle bir şey görmedik. Seçimden önce de hep asker gördük, köyümüzden hep geçiyorlar ama hiçbir zaman bize bunu yapmadılar.

Artık dayanamıyoruz, korkudan ne biz ne çocuklarımız uyuyamıyoruz, evlerimizin önüne çıkamıyoruz. Buradan göç etmeyi bile düşünüyoruz. Asker hepimizi terörist görüyor. Seçimlerden sonra ise bu baskı ve zulüm arttı.

JİN-HA HABER AJANSI MUHABİRİ VE İHD ÜYESİ MERAL GEYLANI:

Olan olaylar televizyonlarda çıktı. Ferhat ENCÜ'nün darp edilmesinden önce 28-29 ve 30 Haziranda olaylar çıktı. Askerin geçişi esnasında protesto eylemleri oldu burada. Bu olaylar esnasında halka kurşunlar atıldı, gaz bombası atıldı, çocuklar gözaltına alındı, insanlar fenalaştı ve bunların videoları bile var. Fenalaşanlar hastaneye götürülürken trafik kazası oldu. Ailelerden biri askere diyor ki; "Yetmedi mi 34 tane ölümüz?", asker de buna karşı diyor ki; "Allah sizin belanızı zaten vermiş."

Ben batıda yaşadım, askeri kolay kolay görmezsiniz bile ama burası açık hava hapishanesi gibi, her yerde her adım başı asker. Ertesini gün yine buradan geçen askerler tarafından katırlar öldürüldü. Sahur zamanı aileler kalkar katırlarını besler ve uyurlar, işte bu zamanda geçiş esnasında asker 5-6 katır öldürdü, rastgele ateş ettiler.

Ferhat ENCÜ'nün tartaklandığı gün yaylayı gözlemlemek için gittik, dönerken bir grup asker, önümüzde uzaktan başladılar konuşmaya. Vasilis dışarıdaydı, ben araçtaydım. Vasilis "Biz gazeteciyiz." dedi. Hatta Milliyet'ten bir arkadaş da vardı yanımızda, o da "Biz gazeteciyiz." diye bağırdı. O sırada Ferhat arabadaydı, her tarafta biber gazları vardı, aracın arka tarafına biber gazı kapsülü isabet etti. Ferhat o arada askerle konuşmak ve açıklama yapmak için dışarı çıktı. Biz de dışarı çıktık, asker elindeki silahı parmağı gibi kullanıyor. Ben gazetecilik kartımı gösteriyorum. Bana "Sizin burada ne işiniz var, burada devletin gazetecisinin olması lazım." dedi. Bu arada arkadan biri geldi ve Ferhat'ın kafasına vurdu ve küfürler ediliyor. Vasilis de onlara yaklaştı, öteki gazeteci arkadaş da geldi. Ferhat o arada "Ben vekilim" dedi, askerler "Çıkar kartını, sen bizim vekilimiz değilsin, teröristlerin vekilisin!" diyorlar. Kaymakam bu görüntülere kurgu diyor, oysa kurgu değil, arabada görüntüleri ben çektim. Baştan sona bu, kaymakam sınırda İŞİD'ten bahsediyor. "Ferhat 13-14 yaşında evlenen kızların sorunları ile uğraşsın." diyor.

YANNİS VASİLİS YAYLALI (GAZETECİ): Aslında bütün olaylar yayla yasaklarını protesto etmek için yapılıyor ve bunları yapan taş çatlasa 20-25 gençtir. Ama asker öyle bir saldırı ile geliyor ki; bu saldırıda 6 kişi yaralanıyor ve 4 çocuk gözaltına alınıyor, yaşları da 13-14-15 civarında. Yayla yasakları, askerin saldırganlığı, işte bu 6-7 Temmuz'daki yayla yürüyüşünün de sebebini oluşturuyor. Biz, hem 6 hem 7 Temmuz'da olayları gözlemek ve haber yapmak için Şirit yaylasına çıkmak istedik. 7 Temmuz'da da milletvekili Ferhat ENCÜ vardı bizimle. Askerler tepelere yerleşmişler zaten, her taraftan gazlar atılıyor, vücut yakan kapsüller atılıyor, gerçek mermiler atılıyor, insanlara küfrediyorlar, yani askerde kendi kendine bir terörize olma durumu var. Bunun hikmeti vali de midir, kaymakamda mıdır ya da hükümette midir bilmiyoruz ama seçim öncesi başlayan ve günümüze kadar devam eden acayip bir durum var. Aslında bu durum seçim öncesine dayanıyor, seçim öncesinde de bir sürü analizler oldu. Yani milliyetçi oyları almak falan filan, bu tür şeyleri geliştirdiğini biliyoruz. Zaten bizim de gözlemlerimiz bu yönde. Herkes yaylasına gene gidiyordu, sorunlar vardı ama seçimle beraber sınırdaki, sınıra yakın bölgedeki yaylalarda köylülerin yerlerini işgal etmeye başladılar. Önce “Buraya ot almaya gelmeyeceksiniz.” dediler, sonra “Hayvanlarınızı getirmeyeceksiniz.” dediler, getiren çobanı tartakladılar.

Ferhat'ın tartaklandığı gün yaylayı gözlemek için beraber gitmiştik. Asker gazetecilik görevimizi yapmamızı da engelledi. Basın olduğumuz söyledik zaten. Şu var aslında; 1. ve 2. Askeri Yasak Bölgede fotoğraf çekmek bile yasaktır, bunu biliyoruz, bunun yasal bir dayanağı var, ama orası köyün ortası, yani kaymakam açıklama yapmış, demiş ki; “1. Askeri yasak bölge, fotoğraf bile çekilmez.” Sınırdaki 1. Yasak bölge var, hemen altında 2. Yasak bölge var; Salkımpınarı denen bir yer. Ama biz bu yasak bölgelerde değildik. Biz orası ile kömür madenlerinin olduğu yer arasındaydık, yasak bölgelerle alakası olmayan bir yerdeydik. Biz yıllardır buradayız, neresi yasak bölge, neresi yasak bölge değil; çok iyi biliriz. Şimdi şunu da söyleyeyim; milletvekili, belediye başkanı, biz 28-29 Hazirandan beri kaymakam ve valiye ulaşmaya çalışıyoruz, ulaşamıyoruz; yoklar yani gelmiyorlar. Ama biz bize yapılanlarla ilgili suç duyurusunda bulunmaya gidiyoruz, kaymakam tam o gün, ben bunu savcıya da söyledim, savcılığı etkilemek için, oradan açıklama yapıyor, şu da var bu da var diyor, “asker taciz ediyor” diyor, oysa biz çektiğimiz videoları birleştirerek kesme mesme de yapmadık, olduğu gibi savcılığa verdik. Bir sürü olay oldu, insanlar yaralanıyor, insanlar yakalanıyor ortalıkta vali, kaymakam yok. Suç duyurusuna çıktığımız gün kaymakam ortaya çıkıyor, açıklama yapıyor. Sanki devleti askere terk etmişler; ortada valisi, kaymakamı hiç kimse yok, asker burada sürekli ortalığı terörize ediyor. Sanki halkı buradan çıkartmak istiyor.

HDP Şirnak milletvekili Ferhat ENCÜ ile yapılan telefon görüşmesi:

Yaklaşık 4 aydır devam eden bir asker ablukası var, seçimle birlikte bu askeri hareketlilik arttı. İlk olaylar Şirit Yaylasına yapılan sevkiyat ve buraya çıkılmasının yasaklanmasını protesto etmek için köy ahalisinin toplanması üzerine yaşandı. İlk protesto yanlış hatırlamıyorsam 28 Haziranda gerçekleşti. 07.07.2015'teki şahsıma yönelik olayda ise gazetecilerle birlikte askerin olduğu yere gittik. Burada onlarla konuşmak istiyorduk. Askerler aracımızı durdurdu. İlk inen bir gazeteci arkadaş oldu. “Ben gazeteciyim.” dedi. Arkadaşa “Eğer dönmezsen seni vururuz!” dediler. Bunun üzerine konuşmak için ben indim, zaten olayların görüntüleri var. Ve onlara doğru yürürken askerler bana silah doğrulttu. Askerlere durumu anlatma niyetindeydik. Sorunu diyaloga çözmek istediğimizi söyledim. “Sen bizim vekilimiz değilsin, teröristlerin, eşkıyaların vekilisin!” dediler. “Devlet, hükümetten de büyük; biz devletin onurunu savunacağız, sen defol git buradan!” dediler. Orda darp edildim, arkamdan bir asker dipçığıyle kafama da vurdu. Özellikle seçimden sonra bize karşı bir tahammülsüzlük gelişti diyebilirim.

HEYETİN YAPTIĞI TESPİTLER

-2011 yılında gerçekleşen, kamuoyunda Roboski Katliamı olarak bilinen olay ve sonrasında gerek devlet yetkilileri ve gerekse de bir kısım medya organlarınca olaya ilişkin yaklaşım biçimi ve sonrasında yaşanan adil olmayan yargı süreçleri ile askeri uygulamalar nedeniyle katliamın ve bu rapora konu olayların mağduru kişilerde oluşan mağduriyet, can güvenliğine ilişkin korku ve yalnızlık psikolojisinin yoğun olarak devam ettiği, son olayların bu psikolojiyi daha da kötüleştirdiği gözlemlendiği tespit edilmiştir.

-Katliam ve sonrasında gerçekleşen olaylar nedeniyle, mağdurların olaylarla ilgili tepkilerinin bastırılmaya çalışılmasının; mağdurlarda sindirilmeye çalışıldıkları algısına neden olduğu, buna bağlı olarak vatandaşlık açısından aidiyet bağının yok olma noktasına geldiği ve bundan dolayı Servet ENCÜ'nün yaptığı gibi bazı mağdurların Irak Kürdistanı'na yerleşmeyi düşündükleri gözlemlenmiştir.

-Özellikle son üç ayda bölgede askeri hareketliliğin arttığı, buna bağlı olarak asker sayısının da arttığı, katliam nedeniyle sorumluların henüz hiçbir adil yargısal işleme tabi tutulmamış olması nedeniyle askeri kuvvetlerin operasyon ve benzeri saiklerle sık sık köyden geçmesinin mağdurlardaki olumsuz psikolojiyi daha da kötüleştirdiği görülmüştür.

-Geçim kaynağı sınır ticareti ve sınırlı olarak hayvancılık olan mağdurların bu geçim kaynaklarının olmazsa olmazı olan katırlarının kasten katledilmesi ve hayvanların otlatılması için gidilen yaylalarda değişik güvenlik uygulamaları nedeniyle yaylaların yasaklanmasının; mağdurların, köyde ve bir arada olmalarına engel olmak, köyün boşaltılarak buradan göç etmeleri amacıyla yapılan uygulamalar olduğu algısına neden olduğu görülmüştür.

-Son üç ayda, özellikle de seçimden sonra bölgedeki askeri yoğunlukta ciddi bir artış olduğu, köy içinden geçen askerlerin mağdurlara yönelik olarak katliamın etkilerini göz ardı eden sorumsuz ve insaniyetten uzak davranışlar sergilediği, bu tavırlara itiraz eden, protesto eden köylülere sözlü tehdit ve hakaretlerin yanında zaman zaman silah da kullanılarak şiddete başvurulduğu tespit edilmiştir.

-Rapora konu olaylar nedeniyle mağdurların askeri yetkililer ve Kaymakam dâhil mülki amirlerle temas kurmaya çalıştığı ancak bu temaslardan bir netice alamadığı, suç duyurusunda bulunduğu ancak suç duyurusu üzerine adil bir soruşturmanın gereklerinin yerine getirilmediği tespit edilmiştir.

AYDINLATILMASI GEREKEN HUSUSLAR

-İçişleri ve Milli Savunma Bakanlığı'nca köyde bir süredir var olan askeri hareketliliğin ve köylülerin temel geçim kaynaklarından olan hayvancılığın bitmesine neden olma potansiyeline sahip yayla yasaklarının sebepleri konusunda Roboski köylüleri ve kamuoyu ivedi olarak bilgilendirilmelidir.

-Rapora konu olan olaylardan 30 Haziran 2015 tarihinde katırların katledilmesi, bilahare İsa ENCÜ'nün yaralanması, askerinin köyden geçişi sırasında köy sakinlerine yönelik sözlü ve fiili saldırıları nedeniyle İçişleri ve/veya Milli Savunma Bakanlığı tarafından herhangi bir soruşturmanın yapıp yapılmadığı hususunda kamuoyunun aydınlatılması gerekmektedir.

-Köylülerce her fırsatta dile getirildiği üzere, askeri yetkililerin ve mülki amirlerin kendilerini muhatap almaması ve bölgede yaşanan sorunların çözümüne dönük herhangi bir girişimin olmaması nedeniyle, ilgili devlet organlarınca yaşanan gelişmeler hakkında herhangi bir araştırma veya soruşturmanın yapıp yapılmadığı hususunda kamuoyunun aydınlatılması gerekmektedir.

KANAATLERİMİZ

-2011 yılında gerçekleşen katliam hakkında, yargı sürecinde gerek mağdurların adalet beklentilerine cevap verecek gerekse kamuoyu vicdanını tatmin edecek bir gelişmenin olmamasının ve faillerle ilgili cezasızlık halinin devamının; bölgedeki askeri ve mülki amirlerin, yetkililerin, mağdurlara ve Roboski sakinlerine karşı sorumsuz ve/veya suç teşkil eden şekilde davranışlarına dayanak oluşturduğu kanaatine varılmıştır.

-Mağdurların tek geçim kaynağı olan sınır ticaretinde kullandıkları katırların katledilmesinin ve hayvancılık amacıyla gidilen yaylalara gidişin yasaklanmasının köylülerde oluşturduğu psikolojik baskı ve gerilim, onları olumsuz yönde etkilerken, bu tür dışlayıcı ve baskıcı uygulamaların aidiyet bağlarını yok edecek bir neden teşkil ettiği kanaatine varılmıştır.

-Barış ve çözüm süreci nedeniyle uzun süredir devam eden çatışmasızlık haline rağmen yaylalara çıkışa ilişkin olarak getirilen yasaklamanın, askeri kuvvetlerce köylülere dönük yer yer suç teşkil eden hareketler ile beraber düşünüldüğünde; 2011 yılında yapılan katliam nedeniyle devam eden tepkileri ve olayların aydınlatılması konusunda ısrarlı bir mücadele yürüterek adalet talebinden vazgeçmeyen köylüleri sindirmeye yönelik olabileceği değerlendirilmiştir.

ÖNERİLERİMİZ

-2011 Roboski katliamı mağdurlarının ve toplumun, olayla ilgili adaletin yargı yoluyla sağlanacağına dair yıkılan inancının tekrar tesisi öncelikli bir önem arz etmektedir. Bu sebeple, güvenlik güçlerinde sivillere yönelik suçlar nedeniyle cezasız kalacaklarına dair bir inancın yerleşerek, benzer olayların tekrar meydana gelmemesi için, Roboski katliamıyla ilgili Anayasa Mahkemesi'ne yapılan başvuru, hak ve adalet kavramlarına muvafık, toplum vicdanını tatmin edecek bir şekilde karara bağlanmalıdır.

-Rapora konu olaylar nedeniyle kastı, kusuru veya ihmali olan tüm kamu görevlileri hakkında idari ve adli süreçler bir an önce başlatılarak, sorumluluğu bulunanlar tedbiren görevlerinden alınmalı, adil ve etkin bir yargılamaya tabi tutularak suç işlediği tespit edilenler cezalandırılmalıdırlar.

-Geçim kaynağı sınır ticareti ve hayvancılık olan köylülerin katırlarının katledilmesi nedeniyle maddi zararları tazmin edilmeli, hayvan otlatmak amacıyla çıkışları yasaklanan yaylalara gidişleri önündeki engeller kaldırılmalıdır. Sınır kapısının olmaması, mevzuatın elverişli olmaması nedeni ile yapılan bu işe "kaçakçılık" adının verildiği görülerek, bir an önce sorunu çözecek yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

-Askeri güçlerin, köy halkı ile birebir teması nedeniyle meydana gelebilecek istenmeyen olayların önlenmesi amacıyla, intikal güzergâhlarına ilişkin gerekli değişiklikler ivedilikle yapılmalıdır.

Genel Başkan Yardımcısı Abdurrahim AY
Genel Sekreter Yardımcısı Beytullah ÖNCE
Şırnak Şube Başkan Yardımcısı Adnan ŞANLI
Şırnak Şube Yöneticisi Nurullah UNAN
Batman Şube Başkan Yardımcısı Mehmet SOYSAL
Diyarbakır Şube Yöneticisi Hasan YALÇIN